

избягал от тъмницата.

Любов към музиката и песенното народно творчество. Панайот Хитов е обичал изпълнението на народни музикални инструменти, особено на кавал: "... оставах при овчарите, които в това време свириха, пееха и се веселяха. Аз още от малко дете обичах да слушам гласа на кавала. Тази свирка е способна да умилостиви и най-жестоките сърца. В песните кавалът доста често се нарича "меден", но ази до днес още не зная от какво произлиза тая дума: от мед /бакър/ ли или от мед? Аз мисля, че тая дума произхожда от мед, защото кавалът свири сладко или медено."¹⁷ Този въпрос датира от 1873 г., когато под редакцията на Любен Каравелов излиза книгата на Панайот Хитов "Моето пътуване по Стара планина". Нека да ми бъде простено незнанието, ако някой някога, някъде е счел за необходимо да отговори на въпроса. И в конкретния случай понеже за мен "морето" на незнанието, както се вижда е "до колене", ще си позволя като читател да отговоря, независимо от дистанцията във времето:

- Войводе, дядо Панайоте, кавалът се нарича "меден", защото тая дума произлиза от мед /бакър/. Бил е метален, изработван от жълта на цвят мед.

В края на деветнадесетото столетие и в навечерието на големите юбилейни тържества в началото на следващия век - 25-годишнината на Априлското въстание и 25-годишнината на Руско-турската освободителна война, редакцията на излизащия в София вестник "Юнак" осъществява една интересна инициатива. В три последователни удвоени броя тя помества част от съдържанието на книгата на Панайот Хитов "Моето пътуване по Стара планина". Това е направено от Fasulkof. Под това име ще да се крие редакторът на вестника Иван Х. Н. Бобевски. Отпечатана е последната част от книгата с поместените в нея песни.¹⁸

Пресвдоними, прозвища, прякори. Панайот Хитов е имал няколко псевдонима, прозвища, или както разговорно се казва прякори. С тях той е бил познат сред съгражданите и най-вече сред съмишлениците си. Част от тези имена са били известни сред тесен кръг от дейци, а други са имали по-голяма популярност. Този интересен и важен въпрос досега не е бил предмет на по-обстойно разглеждане. Единствено към прегледа на архивния фонд на Панайот Хитов /НБКМ-БИА, ф.87/ са посочени пет псевдонима, но те не изчерпват всички известни такива.¹⁹ Първият псевдоним е "Арнаут Ахмет". За него Панайот Хитов пише следното: "След това натуряхме на момчетата все турски имена, та като се случи да имаме работа с турци или да разпитваме някои турци - да не ни познават, че сме българи. Назовахме се турски тъй: 1. На мен името беше Арнаут Ахмет."²⁰

В писмото на Тодор Ковачев от 14 март 1869 г. обръщението към Панайот Хитов е "Любезний мой Солак!" Пояснителните бележки на автора Д. Страшимиров са: "П. Хитов беше левак, по турски - "солак". Почти същото обръщение срещаме и в писмото от 20 март 1869 г. "Любезний ми Пр. Солак ефенди!"²¹

"Солак Ибреам" иде да потвърди популярността на левичарството на П. Хитов сред съратниците му. Авторът на писмото е отново Тодор Ковачев.

"Хитано" е друго интересно прозвище, образувано от основата на фамилията му име "Хит" и наставката "ано". В него се промъква някаква италианска мелодичност.